

Lelystad, 2 oktober 2019

Overeenkomstig artikel 23, lid 1 en 2 van het Reglement van Orde heeft de SGP Statenfractie Flevoland de volgende vragen aan het College van Gedeputeerde Staten over de samenwerking Veiligheidsregio's en GGD-en Flevoland:

Inleiding: proces beoogde bestuurlijke fusie en samenwerkingsovereenkomst

Op 3 oktober 2018 hebben de algemene besturen van de Veiligheidsregio Flevoland en de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek samen met de GGD-en besloten om een samenwerkingsovereenkomst af te sluiten, waarbij bedrijfsonderdelen worden samengevoegd. Ook is de bestuurlijke fusie als beoogd eindmodel vastgelegd. De onderliggende business case is opgesteld door KokxdeVoogd (rapport d.d. 24 september 2018). De samenwerkingsovereenkomst is niet – zoals oorspronkelijk de bedoeling was – aangegaan per 1 januari 2019. Op 30 januari 2019 is de eerste conceptovereenkomst gepresenteerd in een gemeenschappelijke vergadering van de algemeen besturen van de Veiligheidsregio's. Op 3 juli 2019 hebben deze besturen ingestemd met een concept-samenwerkingsovereenkomst met het voornemen deze aan te gaan per 1 januari 2020.

Rol Commissaris van de Koning in de Wet veiligheidsregio's

In de Wet veiligheidsregio's en de daarbij behorende bijlage waarin de territoriale indeling van de veiligheidsregio's is vastgelegd, is sprake van territoriale congruentie van de veiligheidsregio's en provinciale buitengrenzen. Het is noodzakelijk dat regio- en provinciegrenzen op elkaar aansluiten in verband met de positie van de commissaris van de Koning en zijn rol met betrekking tot de veiligheidsregio's. Zo heeft de commissaris op grond van de Wet veiligheidsregio's een aantal specifieke bevoegdheden ten aanzien van de gemeenten en de veiligheidsregio in het geval van een ramp, crisis of ordeverstoring van meer dan plaatselijke betekenis. Ook kan de commissaris een aanwijzing geven aan het bestuur van een veiligheidsregio indien de taakuitvoering van de veiligheidsregio tekortschiet. Voorts ziet de commissaris in de responsfase toe op de samenwerking in het regionaal beleidsteam (met onder andere vertegenwoordigers van de politie en de brandweer). Dit zijn bevoegdheden die veelal zullen worden uitgeoefend in bestuurlijk gevoelige en complexe situaties.

Een beoogde bestuurlijke fusie van Veiligheidsregio Flevoland voldoet niet aan de territoriale congruentie van de veiligheidsregio's met de provinciale buitengrenzen. Om die reden wordt een samenwerkingsovereenkomst aangegaan in plaats van een bestuurlijke fusie. De onderliggende business case van KokxdeVoogd spreekt echter wel in termen als 'maximaal te uniformeren', 'samenvoegen van bedrijfsonderdelen', het verlenen van 'een stevige opdracht met bijbehorend mandaat om forse stappen te nemen om organisatorische eenheden te kunnen samenvoegen'. SGP Flevoland interpreteert dit als vergaande samenwerking die belangrijke elementen van een fusie in zich draagt. Dat brengt ons tot de vraag:

Vraag 1 – Heeft u als Commissaris van de Koning voldoende waarborgen dat u in de toekomst, ook na het aangaan en implementeren van deze samenwerkingsovereenkomst, uw bevoegdheden volgens de Wet veiligheidsregio's adequaat kunt uitvoeren?

Beleidsplan Veiligheidsregio Flevoland

Artikel 14 Wvr bepaalt dat het bestuur van de veiligheidsregio tenminste eenmaal in de vier jaar een beleidsplan vaststelt, waarin het beleid is vastgelegd ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio. Het tweede lid van artikel 14 geeft aan welke onderdelen het beleidsplan in ieder geval moet omvatten.

Naar onze informatie ontbreekt een dergelijk beleidsplan op dit moment.

Vraag 2 – Hoe beoordeelt u het ontbreken van een beleidsplan en het niet voldoen aan deze wettelijke verplichting? Vindt u het passend dat voorafgaand aan een nog op te stellen beleidsplan en risicoprofiel wel reeds deze (vergaande) samenwerkingsovereenkomst wordt aangegaan?

Voorafgaande aan het opstellen van een Beleidsplan dient overleg plaats te vinden met de gemeenteraad over het ontwerpbeleidsplan (artikel 14, lid 2a). Het Beleidsplan dient te zijn gebaseerd op een door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld risicoprofiel. Dit risicoprofiel wordt vastgesteld na overleg met de raden van de deelnemende gemeenten (artikel 15). Doordat geen Beleidsplan is opgesteld heeft ook het voorgeschreven overleg met de raden niet plaatsgevonden.

Vraag 3 – Hoe beoordeelt u de huidige invulling door de Veiligheidsregio van de aan de zes gemeenteraden in Flevoland toekomende bevoegdheden rondom het Beleidsplan en risicoprofiel?

Evaluatie wet Veiligheidsregio's

In een Kamerbrief van de minister van Justitie en Veiligheid van 15 oktober 2018 is aan de Tweede Kamer¹ een evaluatie van de Wvr aangekondigd. In een Kamerbrief van de minister van Justitie en Veiligheid van 19 maart 2019 is de concept evaluatie-opdracht geformuleerd.² In de Kamerbrief wordt melding gedaan dat 'omvang van de veiligheidsregio's' een onderwerp is die binnen de evaluatie-opdracht valt. In de taakomschrijving van de evaluatiecommissie wordt dit weergegeven als te onderzoeken onderwerp 'de vormgeving van (het stelsel van) de veiligheidsregio's, mede in het licht van het gehele stelsel van de rampenbestrijding en crisisbeheersing', waaronder ook de rol van de CdK, reikwijdte/taakvelden/inrichting van veiligheidsregio's, democratische legitimiteit en rol van de gemeenteraden.

De evaluatiecommissie is inmiddels ingesteld door de ministerraad.³

Vraag 4 – Hoe beoordeelt u het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst, waarvan de essentialia van de overeenkomst onderwerp zijn van evaluatie door de landelijke evaluatiecommissie Wvr? Acht u het niet wenselijk de samenwerking in 2020 gematigd en zonder overeenkomst voort te zetten en aan de hand van de uitkomsten van de landelijke evaluatie Wvr de toekomststrategie rondom samenwerking/fusie te bepalen?

Budgeteffecten samenwerkingsovereenkomst

De begrotingen van de Veiligheidsregio Flevoland zijn opgesteld zonder rekening te houden met samenwerking en fusie. Uit de business case blijkt dat in de gekozen samenwerkingsvariant er transitiekosten worden gemaakt. Er moet eerst geïnvesteerd worden voordat sprake is van 'minder meerkosten'. Deze transitiekosten overstijgen de vastgestelde begrotingen. De ontwerp-begroting 2020 Veiligheidsregio Flevoland p. 30 benoemt dat een aanvullende begrotingswijziging 2020 nodig is om de samenwerking te implementeren. In de concept-samenwerkingsovereenkomst artikel 11 wordt gesproken over incidentele transitiekosten.

Vraag 5 – Hoe beoordeelt u het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst, voordat de transitiekosten in de begroting zijn verwerkt cq. aan de zes gemeenteraden in Flevoland een begrotingswijziging voor zienswijzeprocedure is voorgelegd? Hoe beoordeelt u de invulling van het aan de zes gemeenteraden in Flevoland toekomende budgetrecht nu een overeenkomst wordt aangegaan die financieel (nog) niet uitgevoerd kan worden?

¹ Brief d.d. 15 oktober 2018 van het ministerie van Justitie & Veiligheid met kenmerk 2382943 (Verzamelbrief veiligheidsregio's en crisisbeheersing).

² Brief d.d. 19 maart 2019 van het ministerie van Justitie & Veiligheid met kenmerk 2536451 (Concept evaluatie-opdracht Wet veiligheidsregio's)

³ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2019/07/05/evaluatiecommissie-wet-veiligheidsregio%E2%80%99s-ingesteld>